

Изпълнение на чл. 7 от Директива 2012/27/ЕС в България в периода 2014- 2020 г.

АГЕНЦИЯ ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО РАЗВИТИЕ

Съдържание

[Основни понятия](#)

[Илюстративен пример на понятията „годишен“, „общ годишен“ и „кумулятивен“ ефект](#)

[Национална кумулативна цел 2014-2020 г.](#)

[Допустими изключения за периода 2014-2020 г.](#)

[Алтернативни мерки](#)

[Изпълнение на националната кумулативна цел за периода 2014-2019 г.](#)

[Изпълнение на националната кумулативна цел за периода 2014-2019 г. по видове мерки](#)

[Определяне на годишните индивидуални цели по СЗЕЕ](#)

[Изпълнение на индивидуални цели за енергийни спестявания](#)

[Особености на Схемата за задължения за енергийна ефективност](#)

[Влияние на живота на мерките върху изпълнението на годишните индивидуални цели](#)

[Гъвкавост на задължените лица при изпълнение на целите](#)

[Използване на енергийни спестявания от мерки, приложени в предходните 4 или в следващите 3 години – илюстриране на правилото](#)

Съкращения

ДЕЕ – Директива 2012/27/ЕС, Директива 2018/2002/ЕС относно енергийната ефективност

ЕСМ – енергоспестяващи/а мерки/мярка

ЗЛ – задължено лице

СЗЕЕ – Схема за задължения за енергийна ефективност

НЦЕЕ - Национална цел за енергийна ефективност (съгласно чл. 3 от ДЕЕ)

НКЦЕС – Национална кумулативна цел за енергийни спестявания (съгласно чл. 7 от ДЕЕ)

ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ

- ❖ Националната кумулативна цел за енергийни спестявания по чл. 7 от Директива 2012/27/ЕС (ДЕЕ) **НЕ Е** Националната цел за енергийна ефективност на страната по чл. 3 от ДЕЕ – двете цели имат различен статут, определят се, изпълняват се, измерват се и се отчитат по коренно различен начин. Освен това НКЦЕС (чл. 7) **е задължителна**, за разлика от НЦЕЕ (чл. 3), която **е препоръчителна**.
- ❖ Индивидуалните цели на търговците с енергия се наричат **„Схема за задължения за енергийна ефективност“**
- ❖ Всички останали мерки на политиките, които се използват за постигане на Националната кумулативна цел за енергийни спестявания, се наричат **„Алтернативни мерки“**
- ❖ Схемата за задължения за енергийна ефективност и алтернативните мерки в България, **заедно** формират и изпълняват Националната кумулативна цел за енергийни спестявания.

- ❏ Кумулативен ефект означава натрупващ се ефект или натрупване на последователни допълнения [\(виж стр. 6\)](#). Националната **кумулятивна** цел, както и нейното изпълнение са кумулативни. Индивидуалните цели по Схемата за задължения и тяхното изпълнение са **годишни, като животът на прилаганите мерки следва да бъде поне до 31.12.2020 г.** Натрупването се извършва от органа по мониторинг – АУЕР по отношение на изпълнението на общата Национална кумулативна цел.
- ❏ Изпълнението на НКЦЕС и изпълнението на индивидуалните цели на задължените лица по СЗЕЕ се осъществява чрез реализиране на енергийни спестявания **САМО в крайното потребление на енергия.**
- ❏ Принцип на същественост/материалност – прилаганите мерки за енергийна ефективност следва да се осъществяват заради изискванията на чл. 7 от ДЕЕ с прякото участие на задължените лица в тяхното изпълнение.
- ❏ Принцип на допълнителност – Прилаганите мерки за повишаване на енергийната ефективност трябва да надвишават минималните изисквания в европейското законодателство.

Илюстративен пример на понятията „годишен“, „общ годишен“ и „кумулятивен“ ефект

Енергийни спестявания 2014 г.	Енергийни спестявания 2015 г.	Енергийни спестявания 2016 г.
5	5	5
	5	5
		5

Нови годишни спестявания за съответната година – 5 единици за 2014 г., 5 единици за 2015 г. и 5 единици за 2016 г.

Общо годишни спестявания в дадената година – 5 единици за 2014, 10 единици за 2015 г., 15 единици за 2016 г.

Кумулативни спестявания за период - 30 единици за периода 2014-2016.

Национална кумулятивна цел 2014- 2020 г.

Национален план за действие по ЕЕ 2014-2020 г.

Нови икономии ежегодно от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г. в размер на 1,5 % от обема на годишните продажби на енергия на крайни клиенти, осреднени за последния тригодишен период преди 1 януари 2013 г.

Показател	2010	2011	2012	Средногодишно КЕП за периода 2010 – 2012 г.
КЕП (без транспорт)	5 990	6 337	6 173	6 167

Разпределение на общата кумулативна цел по години за периода 2014-2020 г., ktoe

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2014	61,7	61,7	61,7	61,7	61,7	61,7	61,7
2015		61,7	61,7	61,7	61,7	61,7	61,7
2016			75,2	75,2	75,2	75,2	75,2
2017				75,2	75,2	75,2	75,2
2018					77,1	77,1	77,1
2019						77,1	77,1
2020							78,3
Общо годишни спестявания	61,7	123,4	198,6	273,8	350,9	428	506,3

Допустими изключения

Чл. 7 (2) (а) – използване на стойности от 1% през 2014. и 2015 г., 1,25 % през 2016 и 2017 г. и 1,5 % през 2018, 2019 и 2020 г.

Чл. 7 (2) (б) - изцяло или частично да изключване от изчисленията обема на продажбите на енергия, която се използва в индустриалните дейности, включени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО.

Чл. 7 (2) (в) – включване на икономии на енергия, постигнати в секторите на преобразуване, разпределение и пренос на енергия.

Чл. 7 (2) (г) – включване на икономии на енергия от индивидуални действия, осъществени след 31 декември 2008 г., които продължават да оказват въздействие през 2020 г.

Потреблението на сектор Транспорт (чл. 7 (2) (б)) е **изцяло изключено** от базовата стойност при определяне на НКЦЕЕ.

	Национална цел по чл. 7 (с изключен КЕП на сектор Транспорт) ktoe	Използване на чл. 7 (2)(а) ktoe	Използване на чл. 7 (2)(г) ktoe	Национална цел по чл. 7 с използване на максимално допустимото 25% намаление ktoe
Общо (кумулятивно)	2 590 = 100%	539,58 = 21%	107,72 = 4%	1 942,7 = 75%
		Остатък	Остатък	
		2 050,42	1 942,7	

Изключенията **не могат** да намалят целта по чл. 7 с повече от 25 %.

Използването на всяко друго изключение е в нарушение на ДЕЕ.

Да бъдат позволени енергийни спестявания в първичното енергийно потребление (чл. 7 (2) (в)) като изключение, означава да бъдат превишени допустимите 25% в нарушение на разпоредбите на ДЕЕ.

Алтернативни мерки

Индивидуални цели за енергийни спестявания на собственици на ПС и на държавни и общински сгради (период на действие 2014-2016)

Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (период на действие 2016-2020)

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ - Процедура BGI6RFOP002 - 3.002 Повишаване на енергийната ефективност в големи предприятия,, (период на действие 2019-2020)

Финансов механизъм на европейското икономическо пространство 2014-2021 г. - програмна област „Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност“ (период на действие 2019-2020)

[към Съдържание](#)

Алтернативни мерки по смисъла на чл. 7 от ДЕЕ могат да бъдат **само мерки на политиката – целенасочени програми/фондове** за повишаване на енергийната ефективност при крайното потребление на енергия. Индивидуални дейности/проекти/инициативи, изпълнявани от отделни лица/групи/институции **НЕ МОГАТ** да бъдат използвани като алтернативни мерки за изпълнение на чл. 7 от ДЕЕ.

Алтернативните мерки покриват същите критерии, приложими към СЗЕЕ – нови годишни енергийни спестявания, проверими и измерими спестявания, живот на мерките поне до 31.12.2020 г., т.н., вкл. следва да отговарят на принципите на допълнителност и материалност.

Година	НКЦЕС ktoe	Индивидуални цели за енергийни спестявания – ПС и сгради 2014-2016 ktoe	Национална програма за ЕЕ на многофамилни жилищни сгради ktoe	ОПИК Процедура BGI6RFOP002 - 3.002 ktoe	Финансов механизъм на европейското икономическо пространство ktoe	Остатък за задължените лица ktoe
2014	61,7	14,2	-	-	-	47,5
2015	61,7	12,7	-	-	-	49
2016	75,2	16,8	7,6	-	-	50,8
2017	75,2	-	23,44	-	-	51,76
2018	77,1	-	16,5	-	-	60,6
2019	77,1	-	16,5	11,49	7,011	42,1
2020	78,3	-	16,5	11,49	7,011	43,3
Общо 2014- 2020 г.	506,3					345,06
С натрупване 2014-2020 г.	1 942,7					1 396,84

Изпълнение на националната кумулативна цел за периода 2014-2019 г.

Годишен отчет за изпълнението на Националния план за действие по енергийна ефективност през 2019 г. (март 2020 г.)

Изпълнение	
Нови годишни спестявания за 2019 г., <i>ktoe/год.</i>	16,55
Общо годишни спестявания 2014-2019 г., <i>ktoe/год.</i>	191,4
Кумулативни спестявания 2014-2019 г., <i>ktoe</i>	687,82
Изпълнение на кумулативната цел, %	47,9
Цели	
Кумулативна цел за 2014-2019 г., <i>ktoe</i>	1 436,4
Годишна цел за 2019 г., <i>ktoe/год.</i>	77,1

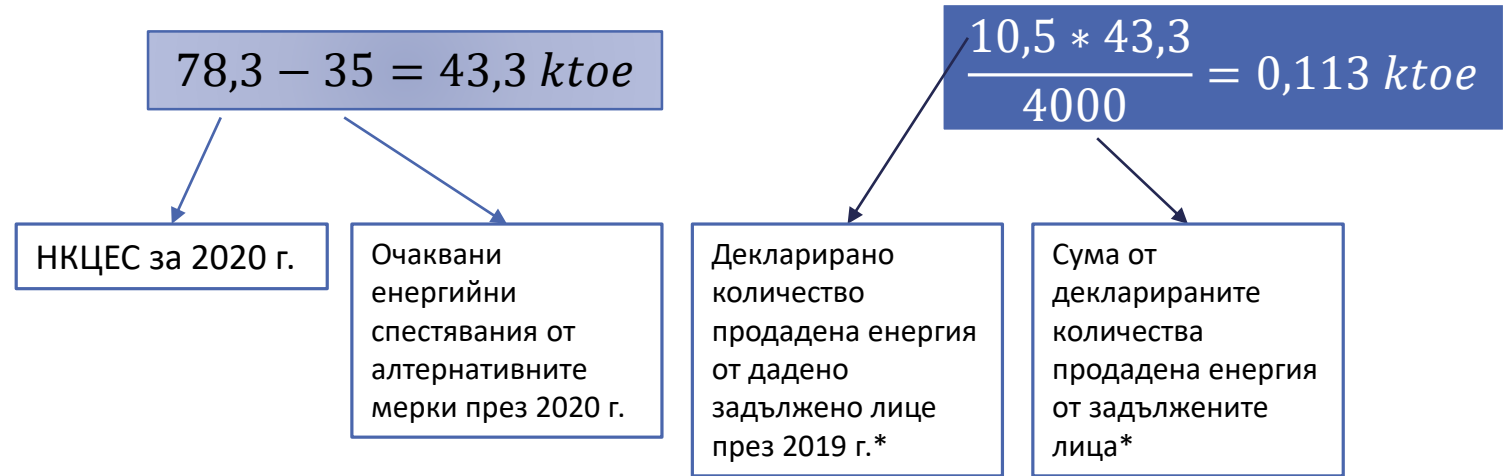
Данните за изпълнението на НКЦЕС са актуални към март 2020 г. Националното законодателство изисква доказването на енергийните спестявания чрез обследване на сгради и/или промишлени предприятия да се извършва минимум една година след прилагане на мерките за повишаване на ЕЕ, както и предоставя възможност на задължените лица да използват енергийни спестявания от мерки, постигнати в предходните 4 години или следващите 3 години. Самият процес на издаване на удостоверения за енергийни спестявания също изисква време, тъй като включва независима оценка на постигнатите от дадено задължено лице енергийни спестявания, извършвана в съответствие със ЗЕЕ, както и последващ контрол от страна на АУЕР. Във връзка с това данните за реалното изпълнение на НКЦЕС се променят в зависимост от процеса на доказване на спестяванията от задължените лица.

Изпълнение на националната кумулативна цел за периода 2014-2019 г. по видове мерки

Тип политики/мерки за изпълнение на Националната кумулативна цел за енергийна ефективност	2014	2015			2016			2017			2018			2019		
	Общо годишни спестявания (само нови мерки)	Нови спестявания	Общо годишни спестявания	Кумулативни спестявания 2015 г.	Нови спестявания	Общо годишни спестявания	Кумулативни спестявания 2016 г.	Нови спестявания	Общо годишни спестявания	Кумулативни спестявания 2017 г.	Нови спестявания	Общо годишни спестявания	Кумулативни спестявания 2018 г.	Нови спестявания	Общо годишни спестявания	Кумулативни спестявания 2019 г.
Индивидуални цели на собственици на ПС и на държавни и общински сгради" (период на действие 2014-2016)	14,21	12,7	26,91	41,12	16,8	43,71	84,83	-	43,71	128,54	-	43,71	172,3	-	43,71	216
Схема за задължения за енергийна ефективност	14,9	8,1	23	37,9	25	48	85,9	8,02	56,02	141,92	8,97	64,99	207	3,52	68,51	275,4
НПЕЕМЖС (период на действие 2016-2020)	-	-	-	-	7,6	7,6	7,6	35,7	43,3	50,9	22,8	66,1	117	8,66	74,76	192
ОПИК - Процедура BGI6RFOP002 - 3.002 (период на действие 2019-2020)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,37	4,37	4,37
ФМ ЕИП 2014-2021 г. (период на действие 2019-2020)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо (ktoe)	29,11	20,8	49,91	79,02	49,4	99,31	178,33	43,72	143,03	321,4	31,77	175,9	496,3	16,55	191,4	687,8

Определяне на годишните индивидуални цели по СЗЕЕ

Разликата между НКЦЕС за дадена година (стр. 8) и прогнозните енергийни спестявания от прилагането на алтернативните мерки за същата година (стр. 10) се разпределя като годишни индивидуални цели на задължените лица, пропорционално на продадените от съответното задължено лице количества енергия на крайни клиенти през предходната година.

**Стойностите не са реални, използват се единствено с илюстративна цел*

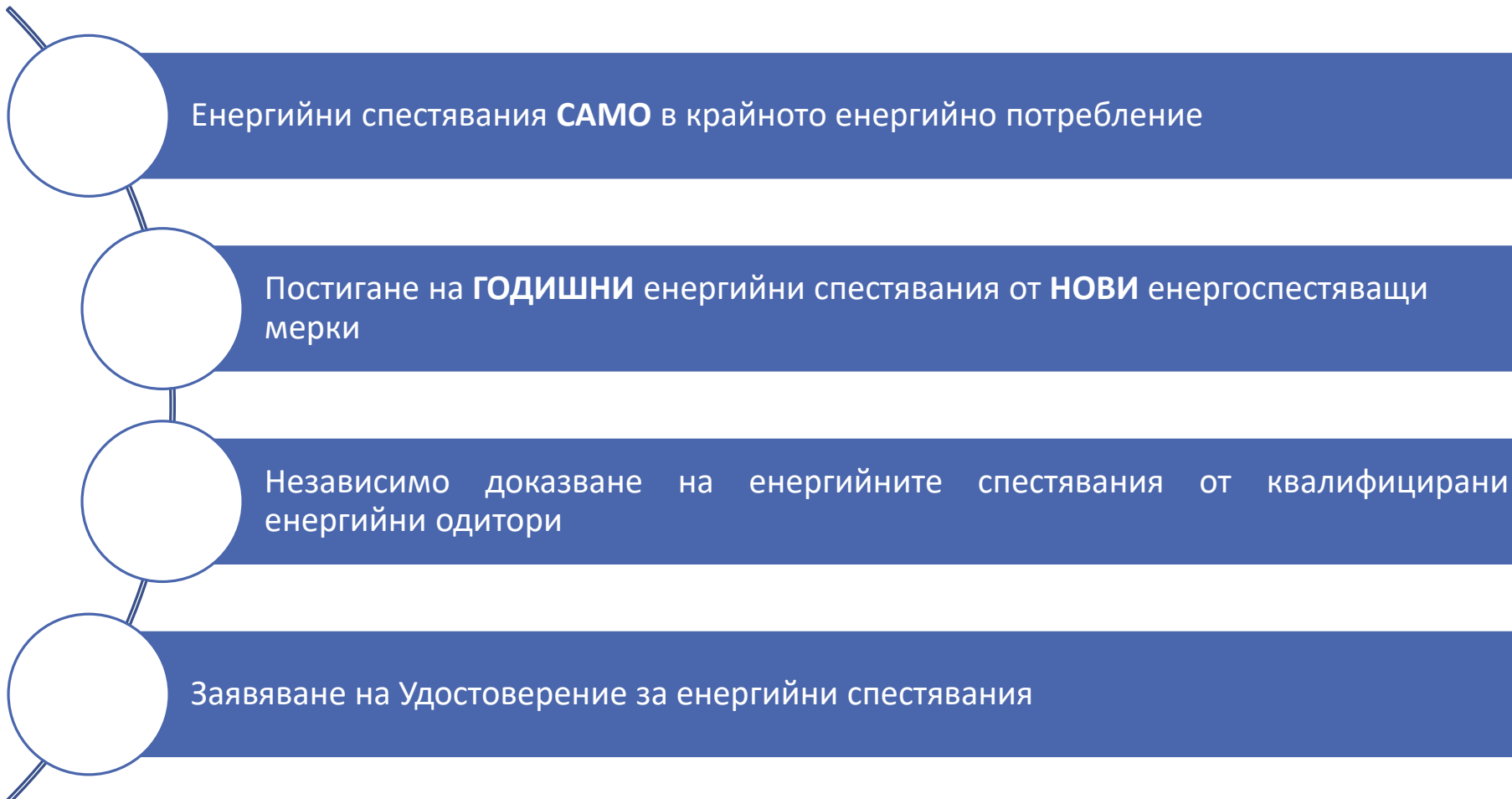
Годишната индивидуална цел на лице, което уведоми АУЕР за предоставена информация към кметове на общини за годишните продажби на енергия на крайните потребители на територията на общината, се намалява с 1%.

Хартиени копия на предоставената на кметовете на общини информация не е необходима. Достатъчни са сканирани копия на предоставените документи на електронен носител.

Изпълнение на индивидуални цели за енергийни спестявания

Изисквания към задължените лица

Особености на СЗЕЕ

За изпълнение на индивидуални цели за енергийни спестявания са допустими единствено мерки, приложени в периода 2014 – 2020 г.

Участието на задълженото лице в изпълнението на мерки за енергийна ефективност може да не е финансово. Задълженото лице може да е консултант на крайния потребител, да съдейства при оценката на мерките и др. Условиата на получаването на енергийните спестявания и в какъв размер от страна на задълженото лице, е въпрос на двустранна договорка между него и крайния клиент.

Животът на прилаганите мерки следва да продължава минимум до 31.12.2020 г.

Прилагането на мерки с кратък живот води до загуба на енергийни спестявания в периода на задължение и до необходимост от прилагане на нови мерки, компенсирани загубените количества енергийни спестявания. Мерки с кратък живот са приложими за изпълнение на индивидуални цели в края на периода на задължение (виж пример 2 на [стр. 18](#)).

Влияние на живота на мерките върху изпълнението на годишните индивидуални цели

Пример 1

Задължено лице (ЗЛ), което изпълнява годишните си цели чрез ЕСМ с живот до 31.12.2020 г.

Енергийни спестявания 2017 г.	Енергийни спестявания 2018 г.	Енергийни спестявания 2019 г.	Енергийни спестявания 2020 г.
5	5	5	5
	4	4	4
		6	6
			3

Задълженото лице изпълнява **годишната си цел** и следи живота на прилаганите от него мерки да е поне до 31.12.2020 г. Задълженото лице **не извършва** кумулация на енергийните си спестявания.

Кумулацията се извършва от АУЕР в рамките на отчитането на НКЦЕС за съответния период.

Чрез годишните си цели, ЗЛ е необходимо да постигне кумулативни **47 единици** за изпълнението на НКЦЕЕ.

Задължено лице, което изпълнява годишните си цели чрез ЕСМ с живот по-кратък от 31.12.2020 г.

Енергийни спестявания 2017 г.	Енергийни спестявания 2018 г.	Енергийни спестявания 2019 г.	Енергийни спестявания 2020 г.
5	5	5	5
	4	4	3
		6	6
			3 + 1

През 2020 г. има недостиг на спестявания в размер на 1-ца.

Една от приложените през 2018 г. мерки със спестявания 1-ца, е с живот 2 години.

ЗЛ следва да изпълни повече спестявания от годишната си цел през 2020 г., за да компенсира изгубените спестявания.

При загуба на енергийни спестявания поради изтичане на живота на дадена приложена мярка, задълженото лице не може да генерира необходимите енергийни спестявания за нуждите на Националната кумулативна цел.

В годината, в която живота на краткосрочната мярка изтече, в отчитането на кумулацията на НКЦЕС тези спестявания се изваждат, т.е. спират да съществуват. ЗЛ следва да компенсира тази загуба на спестявания с изпълнение на годишна цел в съответната година, завишена с количествата изгубени спестявания от мерки, изпълнявани в предходни години.

Подобна мярка, като показаната в примера, е по-подходящо да бъде изпълнявана в последните две години от задължението – 2019 г./2020 г.

Обикновено мерките с кратък живот са информационните мерки или по-популярни като „меки“ мерки. По-рядко и някои специфични технически мерки, като добавките в горивата за автомобилния транспорт например.

Гъвкавост на задължените лица при изпълнение на целите

Задължените лица:

- ✓ Не са ограничени до собствените си клиенти – могат да прилагат енергоспестяващи мерки при всеки краен клиент, потребяващ всякакъв вид горива и енергия;
- ✓ Не са териториално ограничени и могат да предлагат услуги и продукти в цялата страна;
- ✓ Могат да прилагат мерки в собствени обекти като крайни потребители на енергия;
- ✓ Нямаат целеви квоти за определени сектори или за обхващане на мерки в енергийно бедни домакинства;
- ✓ Могат да придобиват спестявания от трети страни до 100% от размера на целите си;
- ✓ За доказване изпълнението на индивидуалните си цели в дадена година могат да използват енергийни спестявания от мерки, приложени в предходните 4 или в следващите 3 години, стига да не се излиза извън периода 2014-2020 г. (виж [стр. 20](#))

Използване на енергийни спестявания от мерки, приложени в предходните 4 или в следващите 3 години – илюстриране на правилото

Икономии, постигнати през 2016 г., могат да бъдат отчетени за 2019 г. (три години по-късно), но икономии, постигнати през 2021 г., не могат да бъдат отчетени за 2019 г., въпреки че това е една от 4-те предходни години, тъй като се касае за друг период на задължения.